

महाराष्ट्र शासन  
महसुल व वन विभाग  
शासन निर्णय क्रमांक: सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.१३८/म-३  
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२  
दिनांक : ०३ जून, २०२१

- संदर्भ :** १) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१५/प्र.क्र.४०/म-३  
दिनांक १३.५.२०१५  
२) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक: सीएलएस-२०१७/प्र.क्र.२६७/म-३  
दिनांक २५.०१.२०१८  
३) शासन निर्णय, महसुल व वन विभाग, क्रमांक : सीएलएस-२०२०/प्र.क्र.१७९/म-३,  
दिनांक २६.०८.२०२०

**प्रस्तावना:-**

दिनांक १७ मे, २०२१ रोजी “तौक्ते” चक्रीवादळाचा तडाखा राज्यातील किनारपट्टीच्या व इतर काही जिल्ह्यांमध्ये बसला आहे. नैसर्गिक आपत्तीमुळे बाधित झालेल्या व्यक्तींना विविध बाबींच्या नुकसानीसाठी राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी /राष्ट्रीय आपत्ती प्रतिसाद निधी मधून केंद्र शासनाने विहित केलेल्या दरानुसार मदत देण्यासाठी संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये आदेश निर्गमित करण्यात आले आहेत.

संदर्भाधीन शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आलेल्या मदतीच्या दरामध्ये सदर घटनेसाठी “निसर्ग” चक्रीवादळामध्ये देण्यात आलेल्या दरानुसार “तौक्ते” चक्रीवादळातील बाधित व्यक्तींना मदत देण्याचा निर्णय मंत्रिमंडळाच्या दि.२७.०५.२०२१ रोजी झालेल्या बैठकीमध्ये घेण्यात आला आहे. सदर बैठकीत घेतलेल्या निर्णयानुसार “तौक्ते” चक्रीवादळातील बाधित व्यक्तींना मदत देण्याच्या संदर्भात आदेश निर्गमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

**शासन निर्णय:**

“तौक्ते” चक्रीवादळामुळे राज्यातील विविध जिल्ह्यात झालेल्या नुकसानीसाठी खालील दराने बाधित नागरिकांना मदत प्रदान करण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	मदतीची बाब	मदतीचे वाढीव दर
१.	नैसर्गिक आपत्तीमध्ये घरे पूर्णतः क्षतीग्रस्त झाले असल्यास किंवा अंशतः पडझड झालेल्या (किमान १५% नुकसान) कच्च्या व पक्क्या घरांपैकी ज्या घरांचे छत क्षतीग्रस्त झाल्याने अथवा पत्रे/कौले/छत उडून गेल्याने घरातील कपडे व घरगुती भाड्यांचे/वस्तुंचे नुकसान झाले आहे अशा प्रकरणी कपडे तसेच घरगुती भांडी / वस्तुंकरिता अर्थ सहाय्य	<ul style="list-style-type: none"><li>प्रति कुटुंब रु ५०००/- कपड्यांच्या नुकसानीसाठी</li><li>प्रति कुटुंब रु ५०००/- घरगुती भांडी/वस्तु नुकसानीसाठी</li></ul>
२.	पूर्णतः नष्ट झालेल्या झालेल्या पक्क्या व कच्च्या घरांसाठी मदत	रु. १,५०,०००/- प्रति घर
३.	अंशतः पडझड झालेल्या (किमान १५ %) पक्क्या/कच्च्या घरांसाठी मदत	रु. १५,०००/- प्रति घर
४.	अंशतः पडझड झालेल्या (किमान २५ %) पक्क्या /कच्च्या घरांसाठी मदत	रु. २५,०००/- प्रति घर
५	अंशतः पडझड झालेल्या (किमान ५० %) पक्क्या /कच्च्या घरांसाठी मदत	रु ५०,०००/- प्रति घर

६	नष्ट झालेल्या झोपडीपैकी झोपडपट्टी पुनर्वसनासाठी पात्र असलेल्या झोपड्यांना मदत	रु. १५,०००/- प्रति झोपडी
७	बहुवार्षिक पिकांच्या नुकसानीसाठी मदत	<ul style="list-style-type: none"> <li>• बहुवार्षिक पिके - रु ५०,०००/- प्रति हेक्टर, २ हेक्टरच्या मर्यादेत</li> <li>• नारळ झाडासाठी- रु २५०/- प्रति झाड, २ हेक्टरच्या मर्यादेत</li> <li>• सुपारी झाडासाठी- रु ५०/- प्रति झाड, २ हेक्टरच्या मर्यादेत</li> </ul>
८.	दुकानदार व टपरीधारक	जे स्थानिक रहिवाशी आहेत, ज्यांचे नाव स्थानिक मतदार यादीत आहे व जे रेशनकार्ड धारक आहेत त्यांना पंचनाम्याच्या आधारे प्रत्यक्ष झालेल्या नुकसानीच्या ७५ टक्के रक्कम किंवा जास्तीत जास्त रु.१०,०००/- पर्यंत आर्थिक मदत देण्यात यावी.
९	कुक्कूटपालन शेड	नुकसान झालेल्या कुक्कूटपालन शेडसाठी प्रत्यक्ष नुकसानीची रक्कम किंवा जास्तीत जास्त रु.५०००/- इतकी मदत देण्यात यावी.
१०.	मत्स्यव्यवसायिकांचे नुकसान	
अ)	बोटीची अंशतः दुरुस्ती	रु १०,०००/-
ब)	पुर्णतः नष्ट झालेल्या बोटीसाठी	रु २५,०००/-
क)	अंशतः बाधित झालेल्या जाळ्यांच्या दुरुस्तीसाठी	रु ५०००/-
ड)	पुर्णतः नष्ट झालेल्या जाळ्यांसाठी	रु ५०००/-
	अट : आपत्ती प्रसंगी शासनाच्या अन्य कोणत्याही योजनेखाली अनुदान/मदत घेतली असल्यास वरील मदत अनुज्ञेय असणार नाही.	

सदर मदतीची रक्कम प्रदान करताना संदर्भाधीन शासन निर्णयामध्ये विहित केलेल्या इतर अटी व शर्ती लागू राहतील.

२. पूर्वी रोजगार हमी योजनेखाली जशी फळबाग योजना लागू होती त्याच धर्तीवर सचिव, जलसंधारण व रोजगार हमी योजना यांनी योजना कार्यान्वित करणेबाबत कार्यवाही करावी.

३. चक्रीवादळामुळे बाधित झालेल्या कुटूंबांना संदर्भाधीन दिनांक २६.०८.२०२० च्या शासन निर्णयान्वये अनुज्ञेय करण्यात आल्याप्रमाणे मोफत अन्न धान्य व केरोसीन वाटप करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

४. “तौक्ते” चक्रीवादळामुळे झालेल्या मनुष्यांच्या मृत्यूसाठी राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधीमधून रु.४.०० लक्ष इतक्या रक्कमेसोबतच मुख्यमंत्री सहाय्यता निधीतून अतिरिक्त रु.१.०० लक्ष इतकी मदत देण्यात यावी. यासाठी संबंधित जिल्हाधिकारी यांनी सविस्तर तपशीलासह प्रस्ताव मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी कक्षाकडे पाठवावा.

५. राज्य आपत्ती प्रतिसाद निधी(SDRF) मधील विहित दरापेक्षा अधिक दराने देण्यात येणाऱ्या वाढीव मदतीची रक्कम राज्य शासनाच्या निधीतून खर्च करण्यात यावी.

६. वरील बाबी व निकषा व्यतिरिक्त संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयामध्ये विहित केलेल्या इतर बाबींच्या नुकसानीसाठी सदर शासन निर्णयान्वये विहित करण्यात आलेले निकष व मदतीचे दर लागू राहतील.

७. पंचनामे करण्यात आल्यानंतर लाभार्थी निश्चित करण्यात यावेत. त्यानंतरच यासाठी निधी वितरित केल्यानंतर रक्कम आहरित करून लाभार्थ्यांच्या बँक खात्यामध्ये हस्तांतरित करावी. सदर निधी अनावश्यक रित्या आहरित करून बँक खात्यामध्ये काढून ठेवण्यात येवू नये. लाभार्थ्यांना मदत वाटपाची कार्यवाही पूर्ण झाल्यानंतर लाभार्थ्यांची यादी व मदतीचा तपशील जिल्ह्यांच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात यावा.

८. सदर शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक : २०२/२०२१/व्यय-९, दिनांक २८.०५.२०२० अन्वये मिळालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२१०६०३१५१७३५२७१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

( सु. ह. उमराणीकर )

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
२. मा. विरोधी पक्ष नेता (विधानसभा/विधान परिषद), विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
३. महाराष्ट्र विधानमंडळाचे सर्व सन्माननीय विधान सभा/विधान परिषद सदस्य,
४. अपर मुख्य सचिव ( वित्त ), मंत्रालय, मुंबई,
५. प्रधान सचिव, अन्न, नागरी पुरवठा व ग्राहक संरक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग, बांधकाम भवन, मुंबई
७. प्रधान सचिव, जलसंधारण, रोजगार हमी योजना, मुंबई,
८. सचिव (कृषी), कृषी व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. अपर मुख्य सचिव /प्रधान सचिव /सचिव, सर्व मंत्रालयीन प्रशासकीय विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१०. सर्व विभागीय आयुक्त,
११. आयुक्त (कृषी), महाराष्ट्र राज्य, पुणे
१२. सर्व जिल्हाधिकारी,
१३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१४. महालेखापाल (लेखा परिक्षा) १/२, महाराष्ट्र, मुंबई/नागपूर,
१५. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
१६. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
१७. मा.मंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१८. मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
१९. वित्तिय सल्लागार व सहसचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
२०. कार्यासन अधिकारी (म-११/म-३), मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
२१. वित्त विभाग (कार्यासन व्यय-९/अर्थ-६), मंत्रालय, मुंबई
२२. निवड नस्ती (कार्यासन/ म-३ ).